Gemeente Amsterdam

Raadsinformatiebrief

Aan:	De leden van de gemeenteraad van Amsterdam
Datum	17 juni 2025
Portefeuille(s)	Openbare Orde en Veiligheid; Regelgeving en Handhaving; Algemene Zaken; Communicatie; ICT en Digitale Stad; Jeugd(zorg); Zorg en Maatschappelijke Ontwikkeling; Onderwijs; Jongerenwerk
Portefeuillehouder(s):	Femke Halsema, Alexander Scholtes, Marjolein Moorman en Sofyan Mbarki
Behandeld door	Digitalisering, Innovatie & Informatie (bestuurszaken.dii@amsterdam.nl)
Onderwerp	Actieplan Online Leefwereld Jongeren

Geachte leden van de gemeenteraad,

Met deze brief informeert het college u over het actieplan Online Leefwereld Jongeren.
De digitale wereld beïnvloedt het leven ingrijpend. Met name voor jongeren bestaat er allang geen scheiding meer tussen online en offline. Echter, hun veiligheid, gezondheid en rechten staan in toenemende mate door technologie onder druk. Amsterdam gunt jonge Amsterdammers een zorgeloze en speelse jeugd, vrij van de constante druk en negatieve effecten van smartphones, sociale media en Artificial Intelligence (AI).
Tegelijkertijd heeft Amsterdam oog voor de realiteit en de kansen: de online wereld is óók een plek van creativiteit, verbinding en nieuwe mogelijkheden. De vraag is dan ook: hoe zorgen we als stad voor een goede balans tussen de voor- en nadelen?

De uitdagingen van de digitale wereld laten zich niet vangen in losse portefeuilles of beleidsterreinen. Amsterdam startte om die reden het programma Online Leefwereld Jongeren, als onderdeel van de Agenda Digitale Stad, zodat het college efficiënter en doelgerichter aan vraagstukken rond de online leefwereld kan werken.
In dit actieplan worden de activiteiten van het programma en de extra inzet van een aantal gemeentelijke directies meegenomen (onder voorbehoud van financiële besluitvorming van de voorjaarsnota door uw raad). Dit actieplan bevat echter geen reguliere activiteiten op het gebied van de online leefwereld van alle gemeentelijke directies en biedt dan ook geen volledig overzicht.

Wat gaat Amsterdam doen?

Met een flexibele aanpak zetten we enerzijds in op het opschalen en ondersteunen van bestaande interventies en projecten en anderzijds op innovatie en het initiëren van nieuwe initiatieven. Dat doet het college binnen vier actielijnen:

1. Aansluiten bij de leefwereld van jonge Amsterdammers

Jonge Amsterdammers, opvoeders en professionals worden actief betrokken bij de oplossingsrichtingen en uitvoering, zodat (toekomstig) beleid of interventies goed aansluiten op de realiteit, onderzoek en de leefwereld. Zo werkt het college bijvoorbeeld met

jongerenwerkorganisaties rond de trendmonitor 'Jong In Zicht'. Jongeren verzamelen, samen met jongerenwerkers, informatie over hun online leefwereld. Deze informatie wordt gebruikt om vroegtijdig ontwikkelingen te kunnen signaleren en kan dienen als input voor activiteiten voor jongeren. De inzichten uit de Trendmonitor worden gedeeld met professionals, zoals jongerenwerkers en docenten, in het werkveld en kunnen ook worden gebruikt als input voor overleg met netwerkpartners.

2. Beschermen en reguleren
Het college zet maximaal in op een gezonde digitale leefomgeving en beleidsbeïnvloeding zolang de platforms of techbedrijven hun verantwoordelijkheid niet nemen. Het college gaat de negatieve effecten van technologie, in het bijzonder smartphones en sociale media, proactief tegen. Als het misgaat, zorgt Amsterdam voor passende hulp.
Denk bijvoorbeeld aan een foto die iemand zonder jouw toestemming openbaar heeft gemaakt of je privégegevens die zijn gedeeld. Samenwerking met de anonieme hulplijn Helpwanted speelt hierin een belangrijke rol. Ook onderzoekt de gemeente hoe slachtoffers verder ondersteund kunnen worden.

3. Normverschuiving en verantwoord gebruik
Het college zet in op bewustwording en verschuiven van de norm rondom smartphone en socialemediagebruik. Amsterdam moedigt opvoeders aan hun kinderen gedurende hun basisschooltijd smartphonevrij te houden en zeker niet voor 13 jaar met sociale media te starten. Het college zet bijvoorbeeld in op het ontwikkelen van interventies om schermgebruik te verminderen en gezonde digitale gewoontes aan te leren. Zo werkt het college middels een creatieve ontwerpende aanpak aan strategieën om jongeren gezonde digitale gewoontes aan te leren. Ook wil het college bewustwording creëren middels de tentoonstelling ATTACHED, over de relatie van jongeren met hun smartphone en de online platformen en door het ondersteunen van initiatieven die inzetten op minder schermtijd, zoals Smartphonevrij Opgroeien.

4. Vergroten van digitale weerbaarheid
Het college vergroot de digitale weerbaarheid van jongeren, zet in op bewustwording rondom risico’s van schermgebruik en sociale media en stimuleert meer kennis en vaardigheden onder opvoeders en professionals zodat zij jonge Amsterdammers beter kunnen begeleiden. Want ook als kinderen en jongeren nog geen toegang hebben tot devices en/of sociale media, is het van groot belang om hen op andere manieren mediawijs te maken en afspraken te maken over het gebruik in de toekomst. Zo werkt het college aan het opschalen van de preventie-activiteiten van de GGD en OKT voor kinderen van 0-18 jaar en hun opvoeders m.b.t. beeldschermgebruik en wil het college Amsterdamse leerlingen en onderwijsinstellingen stimuleren zich te gaan onderscheiden als de meest mediawijze van Nederland. Er wordt momenteel samen met onderwijsinstellingen (primair onderwijs, voortgezet onderwijs, mbo, hbo en wo) verkend of er een gezamenlijke set aan maatregelen, acties en gezamenlijke waarden rondom digitale gezondheid en veiligheid kan worden opgesteld.

De digitale wereld verandert razendsnel. Het college vindt het belangrijk te onderstrepen dat wat vandaag werkt, over een paar weken alweer achterhaald kan zijn, bijvoorbeeld door politieke of

technologische ontwikkelingen en mogelijke wijzigingen in de landelijke situatie. De beschreven activiteiten in het actieplan zijn dan ook niet in beton gegoten. De actualiteit en inzichten bepalen de inzet en prioritering.

Hoewel de missie helder is beseft het college dat deze uitdaging groot en complex is. Daarom roept het college iedereen op om, binnen ieders mogelijkheden en expertise, bij te dragen aan het vraagstuk waar we als maatschappij voor staan.

Het college is dankbaar voor iedereen die zich hier nu al voor inzet, in het bijzonder uw raad. Dankzij uw scherpe blik, uw ideeën, moties én het initiatiefvoorstel van raadslid Abdi (PvdA), heeft dit plan mede vorm gekregen.

Alleen samen maken we de stap van scrollen naar sturen.

Met vriendelijke groet,
Namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Amsterdam,

Femke Halsema
Burgemeester

Alexander Scholtes
Wethouder ICT & Digitale Stad

Marjolein Moorman
Wethouder Onderwijs en Jeugd(zorg)

Sofyan Mbarki
Wethouder Jongerenwerk

Bijlagen
1. Actieplan Online Leefwereld Jongeren